

L'AMIC DEL POBLE

Núm. 23 — Any II

Girona, 16 de Novembre de 1932

Preu: 10 cts.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: FORÇA, 6, 1.er

De cara a les eleccions

Estem en uns moments d'aquells que posen a prova la virtualitat dels pobles. Ara ja no és pas qüestió de decantar l'empenta d'unes votacions per a fer trontollar un règim establert. Amb la consolidació de la República—naturalment discutible i opinable segons d'on se miri—queda per terra al nostre juí l'oportunitat o conveniència social d'una campanya per transformar el sistema de governació. Amb l'entusiasme dels partidaris sincers, l'apoi dels arrivistes, i l'acatament dels que es preuin d'ésser bons ciutadans no hi ha dilemes ja, per enfrontar en lluita electoral, ara per ara, dos criteris políticament tan oposats.

I quan mesos enrera davant les tristes realitats de la política Hispana la premsa de tots els caires, no ja solament la catòlica, sinó la que encara tenia cap, cor i peus per pensar, sentir i caminar com ho fan els homes que són homes, no es parava de repetir en sos articles que era necessari un esforç i un sacrifici, per a quan, en quiscun temps, s'arriés a demanar l'opinió al cos electoral; un esforç per astibar a l'unió d'elements afins i un sacrifici per a sapiguer tenir la caritat cristiana de retallar les arestes pròpies (orgull, error de càlcul, conveniència, etc.) que impedissin l'acció conjunta i acoplament d'estaments que en últim fi tinguessin una idea bàsica de contacte, un nexa d'unió, que com germans, fills d'un mateix pare amb ses diversitats de caràcter, físic, i demés, sapiguessin i VOLGUES-SIN defensar l'honor i hisenda del cap de casa.

Ha arribat el moment oportú, i tota aquella retòrica se l'ha emportada el vent; era faramalla; no hi havia sinceritat, i veiem com davant d'unes eleccions a casa nostra, a aquella terra Pàtria que tantes vegades ens han repetit, explicat i defensat amb lletres de motllo que CATALUNYA SERA CRISTIANA O NO SERA

heu's aquí que precisament diguent-se tots a gran crit que defensen a DEU, es barallen per les accidentalitats, perquè l'un és més patriota que l'altre, perquè l'altre fa flaire de cosa passada de moda, perquè l'altre, etc., etc. i el crit de guerra «PER DEU» que segles enrera serví per unir diverses nacionalitats, no és prou a gent que es vanta de catòlics per a unir a fills d'una mateixa terra.

I tenen que ésser les dones les que amb son instint més amorós i mai tant egoïsta com l'home es planyen públicament de la mal entesa passió política dels homes. Ara ja no seran solament les esquerres que es gaudiran de què les dones no tinguin encara vot; també en deuen estar satisfets tots aquells que no han volgut fer les coses pel camí que haurien anat amb tota certesa, d'haver votat les dones. Com diuen molt bé elles en son manifest de «Cívica Femenina» fan una crida a l'unió, per tal com en política no hi ha res definitiu i en eleccions res no hi ha immutable fins després de les votacions.

¡¡Encara hi som a temps!! Déu i la Pàtria ho exigeixen.

N. de la R.—Com és portar a la pràctica les idees i sentiments que acabem d'expressar, més que donar acollida a un prec, L'AMIC DEL POBLE es fa seu el clam que la FEDERACIÓ D'ACCIÓ SOCIAL de les comarques Gironines adreça a l'opinió i excita de tot cor a què es voti la candidatura d'UNIÓ DE DRETES.

OBRER:

Si votes, vota homes que, no prometin, sino que realitzin.

A les dretes gironines:

Impulsats per un imperatiu categòric de la nostra consciència, ens decidim a llençar aquest manifest que voldríem fos pres per tots els que ens sentim germans en unes mateixes creences immortals amb la mateixa bona voluntat amb què el signem.

El moment plantejat amb motiu de les eleccions pel Parlament Constituent de Catalunya és transcendental i decisiu. Catalunya es juga una carta importantíssima, car del resultat d'elles depèn l'orientació religiosa, patriòtica i social de la nostra terra estimada. L'Esquerra —i amb aquest nom volem designar no solament els elements que acabdilla Macià, els quals amb la seva inèpcia, sectarisme i afany de negocis inconfessables presenten un lamentable cas de desprestigi davant de Catalunya, sinó els qui han tingut per aliats fins ara en llur tasca descristianitzadora com són els «lerrouxistes» i els afiliats de l'antiga «Acció Catalana» —l'«Esquerra, repetim, no pot estructurar Catalunya. No la sent tal com és. No pot emprar els elements tradicionals que han fet gran la nostra terra i la convertiria, com ha intentat ja, en una veritable anarquia dintre de la qual, en guerra civil els catalans, aniria a fons tot l'esperit ancestral de la terra. L'«Esquerra», trossejada pels seus mateixos desencerts, desprestigiada pels seus mateixos homes, aniria a la derrota més fulminant, empesa pel redreçament de tots els catalans fastiguejats del seu despotisme i tirania.

Quina seria l'única cosa que podria salvar l'«Esquerra»? Diem-ho clar: la divisió criminal de les dretes —i en aquest nom volem involucrar tots els catalans que estimen llur terra, la llibertat de llurs creences, la salvaguarda de la propietat privada fonament de la grandesa dels pobles, la salvació de la família, nucli primordial de la raça.—Repetim-ho: solament els enemics de la verdadera Catalunya poden gaudir-se de la manca d'enteresa entre els diferents nuclis que integren aquesta majoria de catalans. I per la compenetració de quants formen els matisos conservadors, havíem de glatir tots, esperant que per damunt dels personalismes dels míseros avantatges de partit, en

aquesta hora suprema, tots haurien llimat les aspors i s'hauria realitzat l'esperada UNIO DE DRETES a Catalunya.

Amb dol al cor hem vist passar els dies i amb ells —malgrat els desinteressats esforços fets— s'esvaien les esperances de l'anhelada unió. Pel que toca a les comarques gironines, són dues les candidatures que es disputen davant l'enemic comú. I aquesta divisió entre germans, porta la revifalla d'esperança als esquerristes, als sectaris, als demagogs i l'aclapament als que somnien en una Catalunya renaixent, espill d'Espanya, tolerant, respectuosa i gran. Això germans, no pot ésser. És criminal que pugui ésser. No volem saber per culpa de qui ha esdevingut ni les causes que han impedit la unió. Solament volem saber que la unió és NECESSÀRIA, IMPRESCINDIBLE, que la desitja tota una massa d'opinió respectable pel seu nombre i pel valer dels seus components.

LA UNIO HA DE FER-SE. Amb l'equiescència dels dos bàndols en lluita o per damunt d'ells. Per això, captivada la FEDERACIO D'ACCIÓ SOCIAL DE LES COMARQUES GIRONINES de què a cap de les

idees respectabilíssimes contraposades anem a perjudicar i, en canvi, anem a salvar tot allò que a l'endemà de les eleccions tothom lamentaria no haver salvat, venim a imposar d'abaix a dalt la UNIO que no ens han proposat com esperàvem de dalt a baix. I per això, fita la mirada en els interessos primordials de la CATALUNYA CRISTIANA, i despreciant minúsculs guanys de persones o partits, confiats que interpretem el sentiment unànim d'un grandios sector d'electors catalans, venim a proposar-vos la següent CANDIDATURA D'UNIO DE DRETES integrada per noms que hem seleccionat de les dues dretanes en lluita i que esperem, amb l'entusiasme, amb el sacrifici i amb l'altesa de mires de tots, que obtindrà la majoria en les properes eleccions del dia 20. Déu nostre Senyor qui judica de les intencions, vulgui beneir la rectitud de la nostra i que el dia 20 sigui l'albada gloriosa del triomf de LA PAU, DE LA CONCORDIA, DE LA SALVACIO DE LA CATALUNYA RENAIXENT.

Per Déu, per Catalunya, no ens presentem desunits davant l'enemic comú!! Voteu i feu votar aquests noms de la CANDIDATURA D'UNIO DE DRETES:

Ramon d'Abadal i Calderó
Joaquim Batlle i Martínez
Narcís Camps i Bellapart
Tomàs Carreras i Artau
Rafael Gay de Montellà
Pelai Negre i Pastell
Xavier de Ros de Dalmases
Joaquim de Sarriera de Losada
Joan Soler i Janer
Joan Torras de Prat
Joan Vallès i Pujals

Si voleu desordres com els dels rabassaires, i venda d'empleus municipals, voteu l'Esquerra.

Marcel·lí Domingo, ministre esquerrà, llança, a Tarragona, severíssims càrrecs contra l'Esquerra de Catalunya

(Fragments del discurs)

Antidemocràcia i immoralitat

Catalunya ha tingut un Govern i un Parlament d'ençà que es constituí el Govern de la República. Si aquest Parlament, que ha pogut actuar un any i mig amb tota llibertat, s'hagués reunit com s'han reunit les Corts espanyoles, avui hi hauria una quantitat de ponències, d'obra de Govern a presentar, que podria presentar-se com a ponència de la Generalitat constituïda, al Parlament que es va a constituir.

No es pot afirmar que aquests homes rebutjats, repudiats, acusats i condemnats per aquesta disbauxa i escàndol que actualment es registra en la compra d'empleus a l'Ajuntament de Barcelona, sigui culpa de tota una organització política; però si que una organització política que en uns moments de responsabilitat com aquests que no mira la categoria moral i l'elevació intel·lectual, el sentit la vida dels homes que porta als càrrecs públics, és responsable de la immoralitat que dins els càrrecs públics han realitzat els seus homes.

Els rabassaires

Hi ha un problema rabassaire; però és il·lícit d'aprofitar-se'n per a produir aquesta excitació; produir aquesta indisciplina és no respondre a la responsabilitat que els partits que volen actuar, partits de govern, han de tenir. Si la tàctica seguida pels rabassaires es convertís en norma universal, Catalunya no seria una República: ¡Catalunya seria una anarquia!

L'Esquerra i l'aprovació de l'Estatut

Tampoc no justifica l'actitud de l'Esquerra la seva pretensió d'ésser ella l'únic puntal i l'única mereixedora de defensar l'Estatut. No. Tots tenim una part de glòria en l'aprovació de l'Estatut, i ens correspon una part de responsabilitats en la seva administració.

El compromís de l'Estatut va nèixer a Sant Sebastià, i quant a la seva aprovació, jo sé —diu— les hores difícils que el Govern ha viscut produï-

des per actituds i per paraules imprudents realitzades des de Catalunya; com es va haver d'imposar als homes que representaven l'Esquerra al Parlament que no pronunciessin cap discurs i que no intervinguessin en cap debat a l'objecte de possibilitar l'aprovació de l'Estatut. Jo sé que aquest Govern, que fou rebut apoteòsica-ment a Barcelona per portar aprovat l'Estatut, fou un Govern que en una hora difícil per a les esquerres i difícil per a les dretes per haver fet les esquerres seu l'Estatut, aquest Govern va demanar un vot de confiança al Parlament, i aquest vot de confiança li fou negat pels representants del Parlament de l'Esquerra Catalana.

Si les altres forces polítiques del Parlament s'haguessin conduït com l'Esquerra Catalana, possiblement el Govern hauria estat derrotat. I llavors qui l'hauria succeït? El qui l'hauria succeït no hauria tingut amb l'Estatut el sentit de responsabilitat, el sentit del deure, la visió del problema, el propòsit de resoldre'l que tenia el Govern que va aprovar l'Estatut.

Els que es mengen el pa del poble

Joaquim Maurín, capítost comunista i candidat a diputat, enxufat a l'Escola del Treball.

Jaume Miravittles, altre capítost comunista també candidat, a la mateixa Escola del Treball.

Joan Badia, ex-heroi de Garraf, candidat, a la direcció de la policia catalana de la Generalitat, al departament de Cultura.

Joan Puig i Ferrer, home ex-auster i actual diputat a les Constituents, a la Secció de correcció d'estil a la Generalitat. Fou nomenat essent diputat d'ella, i per tant, contra llei. I sense concurs ni oposició. Cobra cada mes, 500 ptes. de l'ala I... no treballa.

Felip Barjau, ex-diputat socialista de la Generalitat. Es féu nomenar administrador del «Full Oficial» essent diputat. I per tant sense llei. I treballa quan li sobra temps.

Danièl Montserrat, també capítost comunista connectat en una secció que fa difícil trobar-lo.

Per demostrar que quant existirà el Comunisme la gent menjarà sense treballar, comença a practicar-ho des d'ara: ¡l-visqui Xauxal!

(De D. I. C.)

Per sota el nas...

Un diumenge de la primera quinzena d'octubre, el senyor Serra i Moret, socialista acomodat i conseller de la Generalitat de Catalunya, fou l'encarregat d'anar ensenyar l'Avi al poble que estava de torn en aquesta exhibició setmanal tan plaent a la candidesa—per a dir-ho amb el major respecte—del senyor Macià. El poble era de la costa de llevant i el pretext de la foradada una solemnitat de festa major. Es feren els discursos de rúbrica i l'Avi prometé tot allò de l'escola única, la casa gratuïta i la Catalunya poble més avançat del món. Ho prometé amb aquell aplom, que el caracteritza, de coronel de Cuerpo, amb real despacho a la butxaca, segur de què ningú li pot empatar la base. El disc nou, amb tema de circumstàncies, fou com és de su-

posar a càrrec del senyor Serra i Moret, que tingué de començar-lo amb aquest veritable esforç dels nostres esquerrans per escamotejar tot essent del Sant de la festa. Ja he comentat algunes vegades en aquestes mateixes planes l'enginy desplegat pels ajuntaments en semblant tasca quan tenen d'anunciar festes majors. El senyor Serra i Moret, excel·lent, naturalment, per damunt totes aquelles facècies de regidor de poble, enlairà la qüestió dels camps poètics de la fantasia. Aquestes festes, segons el senyor Serra i Moret, són consagrades, unes a la cullita, altres a la sembra. Cullim perquè hem sembrat, sembrem per a cullir, va venir a dir el Senyor Serra i Moret. Això és el símbol de la vida, afegí sentenciosament.

Jo no faré pas retret a l'il·lustre conseller de la Generalitat, socialista de primera quota, d'haver oblidat tantes festes majors com s'escauen en dates equidistants de la sembra i de la batuda, que no sabriem pas a quina venen dedicades. Apart de que un home de l'erudició enciclopèdica, *si que també agrícola* del senyor Serra i Moret, podria molt bé atribuir-les a tants llocs de diferents climes on ell assenyalaria punt per punt la coincidència amb tots els dies de l'any de les dates del sembrar i bàtner, he dit ja que la seva oració s'enlairà per les regions poètiques on és proverbial la llicència desfermada, digui el que vulgui el carrincló d'Horaci, monàrquic d'*in illo tempore*, que hi posava regateigs en l'epístola que dedicà a uns aristòcrates de fa dos mil anys, i que encara era llegida en aquelles escoles dels jesuïtes, feliçment clausurades. En definitiva, minucies que no paguen pas el comentari. Deixém-les doncs i anem al gra, que és un gra amb honors de florónc.

Cullim perquè sembrém, sembrém per a cullir; això és el símbol de la vida, va dir el Sr. Serra i Moret. Ja em perdonarà l'il·lustre Conseller si a mi això em sembla més aviat el símbol d'una sínia; buïdar els catúfols per a tornar-los a omplir i omplir-los per a

tornar-los a buïdar. I francament, això d'oferir-nos una sínia com a ideal de la vida, és un xic fort, fins per un animal tan resignat com és el socialista de la classe de tropa. Al mateix pacientíssim animal que habitualment es destina al servei que ens ofereix el Sr. Serra i Moret com a definitiu pervindre, cal tapar-li els ulls amb unes ulleres fumades per a què s'hi conformi.

Jo estic segur de què el senyor Serra i Moret no ignora pas quants som els que sense mancament a la llei del treball sabem mantenir la suficient flexibilitat d'espina per aixecar el cap damunt de sembres i cullites. Fins estic segur de què el senyor Serra i Moret ho trobaria molt raonable si no dongués la coincidència de què en aixecar el cap tenim de veure per força al Sant de la Festa Major. El Sant o la sínia!—veus aquí la qüestió—devia dir-se, plagiant a Skespeare el Sr. Serra i Moret. I la resolgué de l'única manera que un esquerrà socialista podia resoldrer-la; posant-se heroicament les ulleres opaques i anant de dret a la sínia, que al cap i a la fi és un artefacte una mica molest—molest, naturalment, en el cas concret del Sr. Serra i Moret, pels masovers que li roden—però, d'altra banda, impecablement laïc.

NACI

Vota homes que temin Déu i reconeixin els seus drets en la societat, car aquests faran justícia i defensaran els teus drets.

El catòlic i les pròximes eleccions

per J. RUYRA

Alguns bons compatricis que confien en la meya religiositat i experiència m'han demanat consell sobre la manera de comportar-se en les pròximes eleccions, davant el fet lamentable de no haver-se unit en un sol bloc tots els que defensen els interessos de la nostra comunitat catòlica. Qui ens cal votar? Quins candidats són preferidors?

Als primers que em feren aquesta pregunta, els vaig donar, per simple raó de bon sentit, una resposta, que després he sabut que s'ajustava a la

norma general dictada per un dels nostres pontífexs i que s'ha de considerar vigent. Cal votar els candidats catòlics que tinguin més adeptes, és a dir, aquells que comptin amb més probabilitats per al triomf.

Algú em dirà: ¿Qui pot saber ho abans de conèixer el resultat de les eleccions? Ningú d'una manera indubitable, li respondré; però si per conjectures d'una gran força, que són les que han de guiar-nos en aquest cas. Em dirigeixo a persones de bona fe, no a les que cerquen subterfugis per

fer el seu gust de totes passades. A Déu no l'enganyarem. Si som catòlics, si posem els interessos de Jesucrist i de la seva Església per damunt dels purament temporals, ens hem de despullar per un moment de la nostra passió política i votar segons la norma que el nostre Cap, el Vicari de Jesucrist, ens ha donat. Fer-ho d'altra manera és llençar els nostres vots, i no sols llençar-los, sinó robar-los a candidats catòlics, que amb ells, tal vegada haurien pogut guanyar l'elecció.

Les circumstàncies que estem travessant no ens permeten disputes bizantines ni susceptibilitats d'amor pròpia. Quan les imatges de Jesucrist són bandejades de les escoles públiques; quan les turbes cremen impunement ací i allà els nostres temples; quan des de les altures del poder es dicten lleis d'excepció contra nosaltres i veiem ja espoliada dels seus béns alguna de les nostres Ordres religioses: és hora de concórrer amb totes les nostres forces a evitar el mal, prescindint d'altres interessos d'ordre inferior. A votar, doncs, tots com un sol home els candidats catòlics que tinguin més probabilitats de triomfar.

Espigolant

La candidatura presentada per l'Esquerra és ben bé una societat anònima sense gaires bones accions. És veu que l'E. R. D. C. s'hi ha llutit! És, com si diguéssim, una reunió de cafeteres inconegudes! Oh, quin criteri el de l'E. R. D. C.! Al seu costat, el d'en Balmes és una auca de rodolins. Com que la gent coneguda de l'Esquerra, ja és massa coneguda, cal cercar gent inconeguda que actui sota les ordres de la gent coneguda.

* *

El, diguem-ne senyor Grissó, encara no s'ha presentat als tribunals, a despit de les afirmacions del seu cap, senyor Giralt.

La gent ara s'explica les grolleries anticlericals d'aquell *mano lerrou-xista*.

A nosaltres no ens estranya res d'això. El llatrocini, talment com la sicalipsi, és un aliat inseparable de l'anticlericalisme.

IMPRESA SALOMÓ MARQUÉS — GIRONA